

Forhandling

René Skau Johansen (S):

Danmarks holdning til atomvåben og atomprøvesprængninger har længe ligget fast, og det er nok heller ikke nogen overraskelse, at vi i Socialdemokratiet derfor giver helhjertet tilslutning til dette beslutningsforslag. Traktaten, som vi derved ratificerer, forbyder sprængning af atomvåben og andre nukleare våben, ligesom den forpligter landene til at afstå fra at medvirke til gennemførelsen af sprængninger, og Socialdemokratiet opfatter det som en selvfølge, at Danmark som medlem af FN er med i kredsen af lande, som tager klart afstand fra brugen og afprøvningen af ny teknologi inden for dødbringende og altødelæggende atomvåben.

Traktaten er et foreløbigt højdepunkt for et forslag, som har været 40 år undervejs. Processen har været lang og er ikke blevet gjort nemmere af, at forskellige stormagter har været modstandere af et globalt forbud, så selv om den kolde krig er lagt bag os, er problematikken med atomprøvesprængning desværre stadig relevant i dag. Vi husker alle den regionale konflikt mellem Indien og Pakistan, hvor prøvesprængninger igen blev trukket op af hatten som et udenrigs- og indenrigspolitisk skræmmemiddel, men nu ser det heldigvis ud til at være slut med prøvesprængninger, når alle har ratificeret denne traktat.

Der har været utallige forsøg med a-våben, og derfor er vi glade for den rolle, FN har indtaget i dag. Vi står nu med en retligt bindende traktat, der skal sikre, at FN følger op på implementeringen af traktatens bestemmelser, og det er godt, at FN nu bliver en særdeles brugbar organisation i indsatsen mod atomvåben. Det er også positivt, at der er kontrolmekanismer indbygget i traktaten, som skal sikre, at forbudet overholdes. Disse kontrolmekanismer er et vigtigt element, for virker de efter deres hensigt, giver verdensorganisationen et klart signal om, at den ikke tolererer overtrædelser af nogen art.

Med den indgåede traktat kan vi nu for alvor håbe på et reelt forbud, som alle betydelige stater ved ratifikationen retligt forpligter sig til at overholde. Traktaten er et stort skridt i den rigtige retning mod afspænding og fred mellem alle stater. Der er god grund til at sige tillykke til kredsen af stater, som har opnået enighed om dette for freden og menneskeheden så centrale spørgsmål, og vi siger derfor stort ja til beslutningsforslaget.

Jens Hald Madsen (V):

Sådan som jeg husker historien, har vi selvfølgelig ikke her i Danmark haft atomvåben og dermed heller ikke atomsprængninger; men vi har måttet acceptere, at på grund af den kolde krig og våbenbalancen har man haft atomvåben, og derfor er det vel en naturlig udvikling, når man er i gang med afviklingen af den kolde krig, at man heldigvis kan komme af med de her atomprøvesprængninger.

Men som det blev nævnt tidligere, er spørgsmålet blevet utrolig aktuelt, når vi f.eks. ser prøvesprængninger i Indien og Pakistan, og for mig at se er det udtryk for, at nu er der kommet en ny generation af lande, som ønsker at være atommagter, og det er meget foruroligende. Man kan vel med rette sætte spørgsmålstejn ved, om denne nye generation af atommagter virkelig udviser den økonomiske og politiske stabilitet, vi kunne håbe på; det har jeg mine tvivl om.

Man kan vel også sige, at der er opstået nogle nye grupperinger, som ønsker at anvende atomvåben, men ikke er knyttet til et bestemt land. Her tænker jeg på fanatiske grupper, som ud fra politiske, etniske eller religiøse grunde ønsker at være i besiddelse af atomvåben, og derfor er det en vigtig del af arbejdet at sørge for, at en udvikling af den art bliver stoppet.

Men det, som jeg måske synes er det vigtigste, er det miljømæssige aspekt – bedømt ud fra mine erfaringer, da jeg var i Murmansk for 7-8 uger siden og så den vanskelige situation, russerne befinder sig i med atomaffald, hvor russiske atomdrevne ubåde nærmest er vendt halvvejs rundt. Her er det største problem virkelig atomaffald, og det ser stærkt foruroligende ud. Man har oprettet et forskningscenter oppe ved Kirkenes, og dér sagde de egentlig noget interessant, synes jeg, nemlig at det var klart, at atomaffald var et stort miljømæssigt problem på lang sigt, men at det, der virkelig var et problem på kort sigt for det globale miljø, var atomprøvesprængninger på grund af effekten.

Derfor vil jeg sige, at det er af stor vigtighed, at man får stoppet disse sprængninger hurtigst muligt – ikke blot af miljømæssige grunde, men også som udtryk for, at man ønsker en mere fredelig verden i det hele taget. Derfor kan Venstre altså støtte Danmarks ratificering af et atomfattende forbud mod atomprøvesprængninger.